

Zdravstvena skrb nakon otpusta iz rodilišta

Slavica, Sanja; Eljuga, Ksenija

Source / Izvornik: **Suvremene spoznaje o dojenju za "Rodilište prijatelj djece", 2023, 26 - 26**

Conference paper / Rad u zborniku

Publication status / Verzija rada: **Published version / Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:144:193077>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-22**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository of Bjelovar University of Applied Sciences](#)

Međunarodni tečaj I. kategorije

Suvremene spoznaje o dojenju za "Rodilište prijatelj djece"

9.-11. ožujka 2023.

KNJIGA SAŽETAKA

Leaders: mr.sc. Marija Čatipović, dr.med.

doc.dr.dc.Zrinka Puharić. dr.med

prof.dr.sc. Milan Stanojević, dr.med.

Bjelovar, 2023.

Međunarodni tečaj I. kategorije

Suvremene spoznaje o dojenju za „Rodilište prijatelj djece“

Tečaj je bodovan od strane Hrvatske komore medicinskih sestara, Hrvatske liječničke komore, Hrvatske komore primalja, Hrvatske komore psihologa

Izdavač

Veleučilište u Bjelovaru

Za izdavača

Doc. dr. sc. Zrinka Puharić, dr. med.

Glavna urednica

Ksenija Eljuga, mag. med. techn.

Organizacijski i stručni odbor

1. Mr.sc. Marija Čatipović, dr. med.
2. Doc. dr.sc. Zrinka Puharić, dr. med.
3. Prof. dr. sc. Milan Stanojević, dr. med.
4. Goran Pavlović, dr. med.
5. Ksenija Eljuga, mag. med. techn.
6. Đurđica Grabovac, mag. med. techn.

Voditelji tečaja

1. Mr. sc. Marija Čatipović, dr. med.
2. Doc. dr. sc. Zrinka Puharić, dr. med.
3. Prof. dr. sc. Milan Stanojević, dr. med.

ISBN 978-953-7676-42-1

SADRŽAJ

Prednosti dojenja	1
Becoming a Breastfeeding Friendly University in Scotland	2
Zdravlje majki, dojenje i lijekovi	3
Fiziologija dojenja	4
Utjecaj postupaka tijekom porođaja.....	5
Medicinske indikacije za dohranu.....	6
Međunarodni pravilnik o načinu reklamiranja i prodaje zamjena za majčino mlijeko (Kod)	7
Postnatalni postupci potpore dojenju	9
Slovenska iskustva edukacije o dojenju	10
Zdravstveno-psihološki značaj dojenja.....	12
Stanja dojki i bradavica.....	14
Prenatalna priprema za dojenje.....	15
RADIONICA: Klinička praksa u učionici - Postavljanje djeteta na dojku.....	16
RADIONICA: Klinička praksa u učionici - procjena dojenja.....	17
Izazovi opskrbe mlijekom.....	18
Postupci u rodilištima: Provedba 10 koraka do uspješnog dojenja	19
Breastfeeding after Cesarean Section	20
Breastfeeding as an Act of Balance - Experiences from Sweden.....	22
Izazovi prehrane na dojci i alternativni načini prehrane	24
Inicijativa rodilište prijatelj djece (BFHI): ključne komponente kvalitetne skrbi za majke i za novorođenčad	25
Zdravstvena skrb nakon otpusta iz rodilišta.....	26
Sažeci radionica u sklopu modula Vještine savjetovanja	27
RADIONICA: Vještina slušanja i učenja.....	27
RADIONICA: Vještina izgradnje povjerenja i pružanja potpore	28

PROGRAM

9.3.2023. (Četvrtak, 14:00 – 19:30)

Moderator: mr.sc. Marija Čatipović, dr. med.

14:00 – 14:45	Registracija sudionika	
14:45 – 15:00	Otvaranje tečaja i pozdravni govor	Mr.sc. Marija Čatipović, dr. med. Doc. dr. sc. Zrinka Puharić, dr. med. Prof.dr.sc. Milan Stanojević, dr. med.
15:00 – 15:15	Prednosti dojenja - predavanje	Doc. dr. sc. Zrinka Puharić, dr. med.
15:15 – 15:30	Becoming a Breastfeeding Friendly University in Scotland	Emily Miscioscia (Škotska)
15:30 – 16:00	Zdravlje majki, dojenje i lijekovi - predavanje	Prof.dr.sc. Milan Stanojević, dr. med.
16:00 – 16:30	Fiziologija dojenja - predavanje	Ivanka Fehir Radanović, dr. med.
16:30 – 17:00	Utjecaj postupaka tijekom porođaja - predavanje	Goran Pavlović, dr. med.
17:00 – 17:30	Medicinske indikacije za dohranu - predavanje	Ivanka Fehir Radanović, dr. med.
17:30 – 18:00	Pauza za kavu	
18:00 – 18:30	Međunarodni pravilnik o načinu reklamiranja i prodaje zamjena za majčino mlijeko (KOD) - predavanje	Prof.dr.sc. Milan Stanojević, dr. med.
18:30 – 19:00	Postnatalni postupci potpore dojenju - predavanje	Mr.sc. Marija Čatipović, dr. med.
19:00 – 19:30	Rasprava	

10.3.2023. (Petak 14:00 – 19:15)

Moderator: doc. dr. sc. Zrinka Puharić, dr. med.

14:00 – 14:30	Slovenska iskustva edukacije o dojenju - predavanje	Andreja Tekauc Golob, dr.med., IBCLC – Maribor, Slovenija
14:30 – 15:00	Zdravstveno – psihološki značaj dojenja - predavanje	Doc.dr.sc. Irmelina Karić, dr. med. Kiseljak, Bosna i Hercegovina
15:00 – 15:30	Stanje dojki i bradavica – predavanje	Laura Gazdić, bacc. med. techn.
15:30 – 16:00	Prenatalna priprema za dojenje - predavanje	Biljana Zrinski, bacc. obs.
16:00 – 16:30	Pauza za kavu	
16:30 – 17:00	Klinička praksa u učionici: Postavljanje djeteta na dojkü – radionica	Željka Ostović, mag. med. techn.
17:00 – 17:30	Klinička praksa u učionici: procjena dojenja – radionica	Željka Ostović, mag. med. techn.
17:30 – 18:00	Izazovi opskrbe mlijekom – predavanje	Mr.sc. Marija Čatipović, dr. med.
18:00 – 18:30	Postupci u rodilištima: Provedba 10 koraka do uspješnog dojenja – predavanje	Biljana Zrinski, bacc. obs.
18:30 – 19:15	Rasprava	

11.3.2023. Subota (9:00 – 16:00)

Moderator: Ksenija Eljuga, mag. med. techn.

9:00 – 9:30	Breastfeeding after Cesarean section - presentation	Asija Delalic, Senior Recovery Practitioner and Clinical Practice Facilitator Theatres and Anaesthetics, University College London Hospital, United Kingdom
9:30 – 10:00	Breastfeeding as an act of balance – experiences from Sweden – presentation	Josip Kiridžija; RN Vrinnevi Hospital; Norrkoping, Sweden
10:00 – 10:30	Izazovi prehrane na dojci i alternativni načini prehrane - predavanje	Ina Valpotić, dr. med.
10:30 -11:00	Inicijativa rodilište prijatelj djece (BFHI): ključne komponente kvalitetne skrbi za majke i za novorođenčad	Ina Valpotić, dr. med.
11:00 – 11.30	Zdravstvena skrb nakon otpusta iz rodilišta - predavanje	Sanja Slavica, bacc. med. techn. Ksenija Eljuga, mag. med. techn.
11:30 – 13:00	Vještina slušanja i učenja – demonstracija i radionica	Renata Hunjadi – Brzović, prof. psihologije
13:00 – 13:30	Pauza za kavu	
13:30 – 15:00	Vještina izgradnje povjerenja i pružanja potpore – demonstracija i radionica	Renata Hunjadi – Brzović, prof. psihologije
15:00 – 16:30	Evaluacijski pismeni ispit znanja polaznika tečaja Provjera praktičnog znanja i vještina (Praktični rad na modelima)	Mr.sc. Marija Čatipović, dr. med Doc.dr.sc.Zrinka Puharić, dr. med. Prof.dr.sc. Milan Stanojević, dr. med.
16:30 – 17:00	Rasprava	
17:00 – 17:30	Podjela potvrdnica	

Popis predavača:

1. Doc. dr. sc. Zrinska Puharić, dr. med. (Hrvatska)
2. Emily Miscioscia (Škotska)
3. Mr. sc. Marija Čatipović, dr. med. (Hrvatska)
4. Prof. dr. sc. Milan Stanojević, dr. med. (Hrvatska)
5. Ivanka Fehir Radanović, dr. med. (Hrvatska)
6. Goran Pavlović, dr. med. (Hrvatska)
7. Andreja Tekauc Golob, dr. med., IBCLC – Klinika za ginekologiju in perinatologijo, UKC Maribor, (Slovenija)
8. Doc. dr.sc. Irmelina Karić, dr. med.; Kiseljak, CEPS (Bosna i Hercegovina)
9. Laura Gazdić, bacc. med. techn. (Hrvatska)
10. Biljana Zrinski, bacc. obs. (Hrvatska)
11. Željka Ostović, mag. med. techn. (Hrvatska)
12. Asija Delalic, Senior Recovery Practitioner and Clinical Practice Facilitator Theatres and Anaesthetics, University College London Hospital (United Kingdom)
13. Josip Kiridžija; RN Vrinnevi Hospital; Norrkoping, Sweden
14. Ina Valpotić, dr. med. (Hrvatska)
15. Sanja Slavica, bacc. med. techn. (Hrvatska)
16. Ksenija Eljuga, mag. med. techn. (Hrvatska)
17. Renata Hunjadi – Brzović, prof. psihologije (Hrvatska)

SAŽECI PREDAVANJA I RADIONICA

9.10.2023. (četvrtak)

Prednosti dojenja

Doc. dr. sc. Zrinka Puharić, dr. med.

Veleučilište u Bjelovaru; Bjelovar, Hrvatska

SAŽETAK

U ovoj cjelini polaznici će biti upoznati s prednostima upotrebe majčina mlijeka u prehrani djeteta (majčino mlijeko kompletni je nutrijent, lako probavljiv za dijete, štiti od infekcija i kroničnih bolesti, jeftin i dostupan, lako primjenjiv, povezuje fizički i psihički majku i dijete, štiti zdravlje majke); sastavu majčina mlijeka i kolostruma (nutritivni i energetski sastav, usporedba s mlijekom životinjskog podrijetla i formulama-umjetnom prehranom); psihološkim benefitima dojenja (nastaje jača povezanost majke i djeteta, dijete manje plače, postiže bolje rezultate na testovima inteligencije, dojenje pomaže da se nakon poroda maternica vrati na prijašnju veličinu čime se smanjuje krvarenje i sprječava anemija); rizicima ne dojenja (učestaliji proljevi i respiratorne infekcije djeteta, malnutricija, nedostatak a vitamina, nastanak alergija i određenih kroničnih bolesti u kasnijoj dobi, nastanak debljine, niža postignuća na testovima inteligencije, češće anemije, učestaliji tumori jajnika i dojke kod majke, češće opetovane trudnoće). Nakon završene i obrađene cjeline polaznici će moći navesti prednosti optimalne prehrane dojenčeta (razliku isključivog i kontinuiranog dojenja; navesti sastav, značaj i posebna svojstva kolostruma; opisati glavne razlike između majčinog mlijeka, mlijeka životinjskog porijekla i formula; navesti rizike i nedostatke umjetne prehrane). Predavanje je namijenjeno studentima sestrinstva i primaljstva, te medicinskom osoblju koje radi na odjelima ginekologije i opstreticije, patronažnoj službi, kao i nastavnom osoblju koje radi na studiju sestrinstva.

Ključne riječi: prednosti majčinog mlijeka, dojenje, karakteristike majčinog mlijeka

Becoming a Breastfeeding Friendly University in Scotland

Emily Miscioscia,

Robert Gordon University, Aberdeen, Scotland

Abstract

I am a midwifery lecturer and Baby friendly lead for RGU University, as well as a midwife with experience of working in the UK and the Caribbean.

I will talk about breastfeeding trends and the culture around breastfeeding in Scotland, and how at Robert Gordon University we have established our midwifery course and the whole university campus as breastfeeding friendly. In 2021 we were the first university in Scotland to be awarded as Baby Friendly Gold demonstrating sustained commitment towards supporting breastfeeding and parent infant relationships.

Sažetak

Predavač, primalja i Baby Friendly voditelj sam na sveučilištu Robert Gordon u Aberdenu, kao primalja s iskustvom u radu u Ujedinjenom Kraljevstvu i na Karibima.

Govoriti ću o trendovima dojenja i kulturi dojenja u Škotskoj te o tome kako smo na sveučilištu Robert Gordon uspostavili tečaj za primalje i cijeli sveučilišni kampus koji je prijateljski nastrojen prema dojenju. Godine 2021. bili smo prvo sveučilište u Škotskoj koje je dobilo zlatnu nagradu Baby Friendly Gold, pokazujući kontinuiranu predanost podržavanju dojenja i odnosa roditelja i djece.

Zdravlje majki, dojenje i lijekovi

Prof. dr. sc. Milan Stanojević, dr. med.

Centar za majku i dijete Gineko, ured UNICEF-a za Hrvatsku, član ekspertnog tima za dojenje; Zagreb, Hrvatska

SAŽETAK

Kada pomažu majci tijekom dojenja, zdravstveni radnici moraju uvijek misliti i o njezinu zdravstvenom stanju. Zdravstveni radnici moraju skrbiti za zdravlje i majke i novorođenčeta.

Ako je majka bolesna, treba ju podržati kako bi mogla nastaviti dojiti. Najčešće pitanje je mogu li bolest majke ili lijekovi koje uzima utjecati na zdravlje njezinog djeteta.

Prije odluke o propisivanju bilo kojega lijeka dojilji potrebno je dobro razmisliti je li lijek doista potreban. Potom treba razmisliti je li je lijek spojiv s dojenjem i neće li naškoditi dojenčetu na prsima. Ako je lijek potreban i može se koristiti bez opasnosti za dijete, potrebno je pažljivo pratiti ima li kakvih promjena na djetetu koje se doji. Većina lijekova je bezopasna za dijete. Dojenje je proces koji je jako koristan za majku i za dijete, te ga je potrebno nastaviti i kada majka uzima lijekove, a ne ga za svaki slučaj prekidati. Pri propisivanju lijekova majci dojilji potrebno je poduzeti sve da se dojenje očuva onoliko dugo koliko to majka i dijete žele. Primjena lijekova u toj odluci ne bi smjela predstavljati ograničenje u onolikom broju slučajeva kao što je to u Hrvatskoj. Zaštiti dojenja mora se posvetiti podjednaka pozornost kao i zaštiti djeteta od nepoželjnog djelovanja lijekova koje može dobiti preko mlijeka.

Ključne riječi: zdravlje majke i novorođenčeta, dojenje i lijekovi

Nakon završetka ove lekcije, sudionici će moći:

- pomoći majkama koja je jako bolesna da nastavi dojiti, ako to želi
- opisati kako savjetovati majke koje uzimaju lijekove tijekom dojenja

Fiziologija dojenja

Ivanka Fehir Radanović, dr. med.

Opća bolnica „Dr. Anđelko Višić“; Bjelovar, Hrvatska

SAŽETAK

U procesu dojenja važnu ulogu, osim same anatomije dojke, imaju i hormoni oksitocin i prolaktin. Oksitocin je hormon koji djeluje prije ili za vrijeme podoja, a izaziva kontrakciju mišićnih stanica. Njegova sekrecija uvjetovana je osjetilnim poticanjem iz bradavice. Prolaktin je hormon koji se izlučuje nakon podoja, a važan je preduvjet za svaki sljedeći podoj i zadužen je da stimulira izlučivanje mlijeka. Njegova sekrecija ovisi o dobu dana i veća je u noćnim satima. Djelovanje prolaktina koči ovulaciju kod dojilja.

Lučenje hormona, a samim tim i njihovo djelovanje pod direktnim je utjecajem majčinih osjećaja. Dok s jedne strane gledanje djeteta, emocionalna povezanost s djetetom, djetetovo glasanje i samopouzdanje pospješuju dojenje, majčin stres, strah i zabrinutost značajno umanjuju sekreciju oksitocina i samim tim umanjuju kvalitetu dojenja.

Kod samog dojenja potrebno je obratiti pažnju na prihvatanje dojke od strane djeteta jer neadekvatno pozicioniranje djeteta ili neadekvatno zahvaćanje bradavice može izazvati poteškoće kod hranjenja, povećati nezadovoljstvo majke i djeteta, a vrlo često izaziva bol i nelagodu za majku.

Novorođenče od prvih trenutaka života pokazuje reflekse koji će mu omogućiti prihvaćanje dojke i dojenje, a smatraju se primitivnim refleksima specifičnim za tu dob. To su refleks traženja (kada nešto dodirne djetetove usne, ono ih otvori, stavlja jezik dolje i ispruža ga van), refleks sisanja (kada nešto dodirne djetetovo nepce, ono počinje sisati) i refleks gutanja (kada se usta napune mlijekom, dijete guta).

Ključne riječi: proces dojenja, hormoni, sekrecija mlijeka, primitivni refleksi

Utjecaj postupaka tijekom porođaja

Goran Pavlović, dr. med.

Opća bolnica „Dr. Anđelko Višić“; Bjelovar, Hrvatska

SAŽETAK

Svako postupanje i odnos prema rodilji u rađaonici od strane medicinskog osoblja može pomoći, ali i odmoći u ranom započinjanju dojenja. U ovom predavanju naglasak je na dobrobitima ranog kontakta koža na kožu, kako za dijete tako i za majku. Majka se lakše povezuje sa svojim djetetom, a dijete pokreće sve svoje regulacijske mehanizme neophodne za ekstrasuterini život.

Važno je staviti naglasak na rizike kojima se izlaže dijete u slučaju neprimjenjivanja kontakta koža na kožu, od povećanog rizika za infekcije, težeg učenja dojenja do većeg stresa prisutnog kod majke i kod djeteta.

Učinci carskog reza na dojenje se odnose i na majku i na dijete. Majka će vrlo vjerojatno biti pod stresom zbog same operacije, ali i ograničenog kretanja prilikom oporavka, dok će dijete biti u povećanom riziku od ne dojenja i izloženo utjecaju lijekova koji su aplicirani prilikom postupka carskog reza. U predavanju naglasak je na prikaz slučaja radi lakšeg razumijevanja sadržaja.

Ključne riječi: rađaonica, rodilja, kontakt koža na kožu, učinci carskog reza

Nakon završetka ove lekcije, sudionici će moći:

- opisati pravilnu proceduru postavljanja djeteta u prvi kontakt, ali i koje prepreke su prisutne u slučaju prijevremenog poroda.
- opisati koje izazove nosi carski rez
- koji su alternativni načini hranjenja u posebnim slučajevima.

Medicinske indikacije za dohranu

Ivanka Fehir Radanović, dr. med.

Opća bolnica „Dr. Anđelko Višić“; Bjelovar, Hrvatska

SAŽETAK

U određenim situacijama dojenje nije prihvatljivo i tada se okrećemo drugim tehnikama hranjenja. Indikacije za uvođenje dohrane su malobrojne, a mogu se podijeliti na one koje se tiču djeteta i indikacije od strane majke. Indikacije od strane djeteta su niska porođajna masa (>1500 gr), nedonesenost (rođeno prije 32 tjedna), hipoglikemija, simptomi koji ukazuju na mali unos majčina mlijeka, visoka vrijednost bilirubina (udružena s malim unosom majčina mlijeka) i metabolički poremećaji. Indikacije od strane majke su kasni nailazak mlijeka povezan s djetetovim malim unosom mlijeka, hormonski poremećaji, poremećaji proizvodnje mlijeka zbog bolesti dojke ili nakon kirurškog zahvata na dojci, bolnost tijekom dojenja koja se ne može suzbiti različitim intervencijama, teška bolest majke koja joj onemogućuje brinuti se za svoje dijete, virus herpesa simplex tip 1 s otvorenim lezijama. Unatoč ovim indikacijama ne treba zanemariti i udio majki koje su odlučile, unatoč informiranjima o dobrobiti dojenja, da ne žele dojiti i da će svoje dijete hraniti nadomjesnim formulama koje danas imaju široku lepezu dostupnu na tržištu. To podrazumijeva mogućnost hranjenja doniranim humanim mlijekom iz banke humanog mlijeka, formule koje dolaze u različitim formama dostupnim za kupnju, mlijeko u prahu na osnovi kravljeg mlijeka, hipoalergene formule koje se primjenjuju kod djece s određenim zdravstvenim poteškoćama te o primjeni pojačivača za humano mlijeko poželjno u prehrani djece male rodne mase.

Ključne riječi: indikacije za dohranu, vrste dohrane

Međunarodni pravilnik o načinu reklamiranja i prodaje zamjena za majčino mlijeko (Kod)

Prof. dr. sc. Milan Stanojević, dr. med.

Centar za majku i dijete Gineko, Ured UNICEF-a za Hrvatsku, član ekspertnog tima za dojenje; Zagreb, Hrvatska

SAŽETAK

CILJ je upoznati sudionike s osnovama odredbi Međunarodnog pravilnika te s pripadajućim rezolucijama Svjetske zdravstvene skupštine.

Kod je donesen 1981. godine, a prihvatila ga je Svjetska zdravstvena skupština (SZS). Osim toga je SZS donijela u godinama koje slijede niz Rezolucija o novim pitanjima i pojavama u vezi dojenja, a koja izazivaju zabrinutost ili su pak od posebnog interesa. Zajedno s pripadajućim rezolucijama Kod predstavlja važan dokument za podršku i promociju dojenja, te odgovarajući i nepristrani marketing dojenačke hrane i svih drugih proizvoda koji se nalaze u njegovu dosegu.

Dokazano je da promicanje umjetne prehrane loše utječe na dojenje. Prikazivanje slika, riječi, imena povezanih s nekim proizvodima čine da se umjetna prehrana doima normalnom te podjednako sigurnom kao i dojenje. Dojenje bi kao prirodni način prehrane, moralo postati standard u prehrani dojenčadi prema kojem će se uspoređivati svi ostali načini prehrane dojenčadi, što do sada nije bio slučaj. Kod ne zabranjuje prehranu zamjenama za majčino mlijeko, već samo naglašava važnost održanja dojenja, te nepovoljan utjecaj marketinga zamjena za majčino mlijeko.

Dokazano je da umjetna prehrana loše utječe na dojenje i može dovesti do njegova kraćeg trajanja, a dojenčad koja upotrebljava dudice ima povećan rizik obolijevanja. Osim toga, rizik smrti od akutnih respiratornih infekcija i proljeva to je veći što je trajanje dojenja kraće.

Ključne riječi: pravilnik, Svjetska zdravstvena skupština, umjetna prehrana

Nakon završetka ove lekcije, sudionici će moći:

- znati definirati cilj Koda
- reći koji su proizvodi u doseg Koda
- argumentirati nepovoljan utjecaj marketinga proizvoda u doseg pravilnika na dojenje
- razumjeti što Kod dozvoljava, a što ne dozvoljava
- navesti primjere kršenja Koda u Hrvatskoj

Postnatalni postupci potpore dojenju

Mr. sc. Marija Čatipović, dr. med

Specijalistička pedijatrijska ordinacija; Bjelovar, Hrvatska

SAŽETAK

Ponekad se praktiraju obroci umjetnog mlijeka prije podoja i mogu se davati na različite načine (npr. šalicom, žličicom, na bočicu). Opasnost umjetne prehrane prije podoja je u tome što dijete ne dobiva kolostrum i zbog toga raste rizik od infekcije i intolerancije ili alergije. To ometa sisanje jer se zadovoljava glad djeteta zbog čega djeca manje sišu i manji je poticaj za stvaranje mlijeka u dojci. Ako se hrane na bočicu to može ometati uspostavu privrženosti i teže je uspostaviti dojenje.

Prednosti rooming-ina su u tome što majka može odgovoriti na potrebe za hranom i to stvara više samopouzdanja pri dojenju. Novorođenčad brže napreduju na težini. Rooming-in pozitivno utječe na uspostavljanje i trajanje dojenja. Dude varalice loše utječu na dojenje tijekom prvih 6 tjedana, jer dojenčad koja upotrebljava dude varalice rjeđe sišu tijekom 24 sata. Osim toga to „zbunjuje“ novorođeno dijete jer nije isti princip sisanja. Preporučuje se oprez pri njihovoj uporabi zbog održavanja higijene, oblikovanja usne šupljine i prepoznavanja znakova gladi.

Novorođeno dijete treba dojiti na zahtjev jer mlijeko nadolazi brže i novorođenče brže napreduje na težini. Javlja se manje poteškoća poput prepunjenosti dojki i lakše se uspostavlja dojenje.

Ključne riječi: potpora dojenju, novorođenče, rizici umjetnog mlijeka

Nakon završetka ove lekcije, sudionici će moći:

- opisati važnost izbjegavanja primjene obroka prije dojenja i nepotrebne dohrane
- navesti prednosti zajedničkog boravka majke i novorođenčeta (rooming-in)
- opisati hranjenje na zahtjev i zbog čega je važno odgovoriti na potrebe djeteta
- odgovoriti na najčešća pitanja o dojenju u postnatalnom razdoblju.

10.3.2023. (petak)

Slovenska iskustva edukacije o dojenju

Prim. Andreja Tekauc Golob, dr. med., spec. pediatr., IBCLC

Klinika za ginekologiju in perinatologiju, UKC Maribor, (Slovenija)

E mail: andreja.tekauc-golob@guest.arnes.si

SAŽETAK

Uvod

U skladu s UNICEF-om i preporukama Svjetske zdravstvene organizacije, 30. lipnja 1996. godine, u okviru UNICEF-a Slovenija, osnovali smo Nacionalni odbor za promicanje dojenja (NOSD), kao multidisciplinarnu stručnu radnu skupinu.

Rasprava

Jedan od prvih ciljeva NOSD-a bio je uvođenje kontinuirane i redovite edukacije medicinskog osoblja i laičke javnosti o važnosti i zaštiti dojenja.

Nakon prvog tečaja WHO/UNICEF-a u ljubljanskom rodilištu 1997. godine, kasnije smo organizirali 18-satne, od 2009. godine 20-satne, a od 2016 Modularne tečajeve za medicinsko osoblje zdravstvenih ustanova. Modularni tečaj ima zajednički dio i posebne dijelove za zaposlene u rodilištima, drugim zdravstvenim ustanovama i ljekarnama. Sastavljen je iz predavanja i radionica.

Od 1999. svake dvije godine organiziramo znanstveno-stručni simpozij u Laškom na kojima sudjeluju domaći i strani stručnjaci i istraživači laktacije i dojenja. U međuvremenu od 2004 održavamo jednodnevne simpozije o dojenju „Iz prakse za praksu“ koji se također održavaju u Laškom.

2002. godine smo u Sloveniju prenijeli ispit za IBCLC savjetnike i od 2006 održavamo 100-satni edukativni tečaj za pripremu na ispit IBLCE u Dobrni. Tečaj organizira Društvo za laktaciju i dojenje Slovenije.

Od 2004. godine, Zdravstveni fakultet Sveučilišta u Ljubljani redovito organizira izborni kolegij o dojenju i laktaciji za buduće medicinske sestre i primalje.

Zaključak

Redovito provodimo edukacije zdravstvenih djelatnika u obliku Modularnog tečaja, znanstvenih i stručnih simpozija, tečajeva za savjetnike za dojenje i laktaciju i dalje širimo područja djelovanja na Gradove prijatelje dojenja.

Ključne riječi: edukacija zdravstvenih djelatnika i laika, važnost dojenja, tečajevi i simpoziji o važnosti dojenja

Zdravstveno-psihološki značaj dojenja

Doc. dr. sc. Imerlina Karić, dr. med.

University College "CEPS

Kiseljak, Bosna i Hercegovina

SAŽETAK

Majčino mlijeko kao najbolja hrana za dijete je prilagođeno djetetovoj potrebi za hranjivim tvarima, potrebnim za njegov rast i razvoj njegovog obrambenog sustava. Iako je osnovna svrha dojenja da nahrani novorođenče, ono ima i snažnu psihološku komponentu. Pozitivni učinci rezultat su specifičnih nutrijenata koje sadržava majčino mlijeko, ali i samog čina dojenja. Neosporno je da sama blizina majke i djeteta tokom dojenja, posredstvom različitih činilaca, utiče na formiranje jedinstvene veze između njih, stvarajući kod djeteta osjećaj sigurnosti, prihvaćenosti i trajne povezanosti. Majčino je mlijeko idealna prehrana za novorođenče i dojenče, što su potvrdile mnoge zdravstvene organizacije. Znanstvenici iz cijelog svijeta podupiru i priključuju se nastojanjima ovih organizacija provođenjem opsežnih epidemioloških i kliničkih studija kojima su dokazali prednosti prehrane majčinim mlijekom ne samo za zdravlje djeteta, nego i zdravlje majke, te dobit obitelji i društva u cjelini kroz razvijanje programa promocije i unaprjeđenja dojenja.

Ključne riječi: dojenje, zdravstveni značaj, psihološka komponenta, promocija i unaprjeđenje dojenja.

ABSTRACT

Mother's milk, as the best food for a child, is adapted to the child's need for nutrients, necessary for its growth and the development of its defense system. Although the main purpose of breastfeeding is to feed the newborn, it also has a strong psychological component. The positive effects are the result of specific nutrients contained in breast milk, but also of the act of breastfeeding itself. It is undeniable that the very closeness of mother and child during breastfeeding, through various factors, influences the formation of a unique bond between them, creating in the child a sense of security, acceptance and permanent connection. Mother's milk is the ideal nutrition for newborns and infants, as confirmed by many health organizations. Scientists from all

over the world support and join the efforts of these organizations by conducting extensive epidemiological and clinical studies that have proven the benefits of breastfeeding not only for the health of the child, but also for the health of the mother, and the well-being of the family and society as a whole through the development of programs to promote and improve breastfeeding.

Key words: breastfeeding, health importance, psychological component, promotion and improvement of breastfeeding.

Stanja dojki i bradavica

Laura Gazdić, bacc. med. techn.

Medicinska škola Bjelovar; Bjelovar, Hrvatska

SAŽETAK

Kao zdravstveni djelatnici, trebamo prepoznati probleme u svezi s dojkama i pomoći majkama da pristupe liječenju na pravi način. Ako majka ne nađe način na koji će si olakšati dojenje, velika je vjerojatnost da će prestati dojiti. Stoga, sa pravim znanjem i praksom, zdravstveni djelatnici mogu pomoći da se plan liječenja dojki i bradavica započne pravovremeno i na pravi način. Važno je uvjeriti žene da mogu dojiti, bez obzira na veličinu dojke ili oblik njihovih bradavica. Ponekad zbog veličine i oblika bradavice novorođenče teško prihvaća dojku. Zadaća zdravstvenih djelatnika je pružiti majci dodatnu podršku nakon poroda kako bi novorođenče efikasno sisalo. Važno je izgraditi samopouzdanje majke. Objasniti da početak dojenja može biti težak, ali svaka majka može dojiti svoje novorođenče uz malo strpljenja i upornosti. Majci je potrebno objasniti da njezino novorođenče sisa iz dojke a ne iz bradavice. Zdravstveni djelatnici trebaju potaknuti kontakt koža na kožu. Majka treba omogućiti novorođenčetu da samo nađe i prihvati dojku. Potrebno je majci pokazati u kojem položaju će najlakše dojiti svoje novorođenče. Medicinski djelatnici će majci pokazati položaje za dojenje, te će majka odlučiti koji položaj najbolje odgovara njoj i njezinom novorođenčetu. Ukoliko novorođenče odmah ne prihvati dojku, medicinsko osoblje će podučiti majku kako će izdojiti mlijeko i hraniti svoje novorođenče na čašicu dok god se laktacija ne uspostavi. Problemi s kojima se majka može susresti tijekom dojenja su sljedeći: ravne ili uvučene bradavice, prepunjenost dojki, mastitis, bolne ili ispucane bradavice.

Ključne riječi: dojka, bradavica, dojenje, mastitis

Prenatalna priprema za dojenje

Biljana Zrinski, bacc. obs

Opća bolnica „Dr. Anđelko Višić“; Bjelovar, Hrvatska

SAŽETAK

Trudnoća je ključno vrijeme za razgovor sa ženama o značenju i uspostavljanju dojenja. Zdravstveni radnici trebaju ispitati ženu o njezinom planu hranjenja djeteta, pokazati joj podršku u dojenju i spremnost za pomoć. Trudnicama je potrebno jasno pokazati da podržavate dojenje i želite pomoći, te ne dozvolite da se osjećaju odbačeno ili kritizirano. Ženama prvorotkama treba pokazati posebnu podršku i ohrabrenje. Pomoć u pripremi za dojenje može se omogućiti pomoću radionica od troje ili četvero polaznika. Sa majkama u grupama pričat ćemo o ranom započinjanju dojenja, objasniti prvo dojenje i kolostrum, prakse u bolnici kako bi znale što mogu očekivati, rizike od mliječne formule i zamjena za majčino mlijeko, pojasniti hranjenje na zahtjev i postavljanje djeteta na dojku. Nakon grupne edukacije, potrebno je svakoj majci omogućiti razgovor pojedinačno. Sa svakom majkom ponaosob razgovarat ćemo o prethodnom iskustvu, pogledati dojke ukoliko je zabrinuta zbog njih, izgraditi joj samopouzdanje. Važno je objasniti da prvo majčino mlijeko, kolostrum, stiže prije nego se dijete rodi. Druga važnost je isključivo dojenje prvih šest mjeseci i nastavak do dvije godine i dalje. Poželjno je objasniti što se sve događa nakon poroda, kao što su kontakt kože na kožu i rano započinjanje dojenja, opisati znakove gladi kod djeteta, ohrabriti žene da podjele svoje brige i osjećaje.

Ključne riječi: dojenje, kolostrum, radionice, edukacija

RADIONICA: Klinička praksa u učionici - Postavljanje djeteta na dojku

Željka Ostović, mag. med. techn.

Medicinska škola Bjelovar; Bjelovar, Hrvatska

SAŽETAK

Majku treba pustiti da što više učini sama, paziti da ne „preuzmemo“ postupak od nje te uvijek objasniti što treba učiniti. Ukoliko je potrebno, sestra će demonstrirati na sebi koristeći lutku, pokazujući joj kako da drži dijete. Cilj je pomoći majci da postavi svoje dijete pravilno. Ako je dijete dobro pripojeno na dojku i doji efikasno, sestra se neće miješati u način dojenja. Majci je potrebno objasniti ključne točke kako bi joj pomogli u izgradnji samopouzdanja i samostalnosti kod procjene dojenja. Postoji nekoliko koraka koje je potrebno slijediti kada pomažemo majci da postavi svoje dijete na dojku. Potrebno je majku uputiti u različite položaje dojenja i s njom odabrati najbolji položaj. Postoji mnogo položaja u kojima majka može dojiti. Koji god položaj je u pitanju, dijete mora dojku obuhvatiti dovoljno kako bi moglo učinkovito dojiti. Postoji mnogo položaja u kojima majka drži dijete, koji otežavaju prisanjanje na dojku i učinkovito dojenje, kao što su previsoko, prenisko, previše u stranu. Ako majka drži dijete na neki od ovih načina, djetetu će biti teško uzeti dojku u usta i samo dojenje neće biti učinkovito niti ugodno. Prilikom izvođenja vježbi od rekvizita koristit će se lutke, dojke, baloni, video projekcije te rad u paru.

Ključne riječi: dojka, majka, dijete, položaj

RADIONICA: Klinička praksa u učionici - procjena dojenja

Željka Ostović, mag. med. techn.

Medicinska škola Bjelovar; Bjelovar, Hrvatska

SAŽETAK

Procjena dojenja pomaže nam da zaključimo da li je majci potrebna pomoć i kako joj pomoći. Također putem procjene možemo prepoznati sve što majka i dijete rade dobro zajedno, dati informacije o trenutnim poteškoćama s dojenjem te ukazati na situacije koje kasnije mogu dovesti do problema ako se ne promjene. Procjena dojenja uključuje promatranje majke i djeteta, te slušanje što nam majka govori. Kao pomoć pri promatranju procjene dojenja koristimo se obrascem koji je raspoređen u pet odjeljaka: opći dojam, dojke, položaj djeteta, prihvaćanje dojke, sisanje. Lijeva kolona pokazuje da dojenje ide dobro, dok desna kolona ukazuje na moguće poteškoće. Ako nakon popunjavanja obrasca većina oznaka stoji na lijevoj strani, dojenje ide dobro, no ako postoji nekoliko oznaka na desnoj strani, dojenje možda ne ide dobro i majka se suočava s izazovima te joj je potrebna naša pomoć. Da bi procjena bila što učinkovitija potrebno je postavljati otvorena pitanja majci, izbjegavati riječi kojima se sudi, pokazati razumijevanje i empatiju, prakticirati neverbalnu komunikaciju koja će majci pomoći, a ne odmoći. Važno je prepoznati znakove dobrog postavljanja na dojku, te znakove koji nam prikazuju da je majka uspostavila bliskost sa bebom, jer ako se majka osjeća dobro pri dojenju, to joj pomaže da se laktacija odvija nesmetano. Prilikom prakse u učionici koriste se rekviziti kao što su modeli dojke i lutke, te prikazi slučajeva nakon kojih se ispunjava obrazac koji je od velike pomoći prilikom procjene dojenja.

Ključne riječi: procjena, dojenje, obrazac

Izazovi opskrbe mlijekom

Mr. sc. Marija Čatipović, dr. med.

Specijalistička pedijatrijska ordinacija; Bjelovar, Hrvatska

SAŽETAK

Uzroci nedostatne količine mlijeka u prvim tjednima mogu biti kasni početak dojenja, izostanak kontakta koža na kožu ili je bio kratak. Nadolazak mlijeka može biti otežan komplikacijama tijekom poroda, bolešću majke (npr. dijabetes), lošim prihvatom dojke i neučinkovitim sisanjem. Uzrok manjoj količini mlijeka može biti i dojenje prema ustaljenom rasporedu, kratki podoji, dodatak umjetne prehrane, nedostatak noćnih podoja i rijetki podoji.

Vrlo su važni i psihološki činitelji koji utječu na dojenje. Smanjenje količine mlijeka mogu uzrokovati nedostatak samopouzdanja, zabrinutost, stres i umor. Neke majke ne žele dojiti, unatoč svih saznanja o dobrobiti dojenja i to moramo prihvatiti. Ponekad izostane povezanost majke i djeteta ili novorođenče, odbija dojenje.

Najčešći razlog zbog kojeg majke odustaju od isključivog dojenja je taj što misle da nemaju dovoljno mlijeka. Važno je znati da su gotovo sve majke sposobne proizvesti onoliko mlijeka koliko njihovom djetetu treba.

Ključne riječi: nedostatna količina mlijeka, problem s dojenjem, psihološki utjecaj

Nakon završetka ove lekcije, sudionici će moći:

- objasniti normalno ponašanje novorođenčeta na prsima i količinu mlijeka koju posiše;
- nabrojiti znakove nedovoljnog unosa mlijeka u novorođenčeta koje se doji;
- objasniti najčešće razloge zbog kojih bi novorođenče moglo imati nedovoljan unos mlijeka tijekom dojenja;
- objasniti kako prevenirati i postupati pri nedovoljnom unosu mlijeka u novorođenčadi koja se doji;
- objasniti razliku između predmnijevane i stvarne nedostatne količine mlijeka;
- pomoći majci čije dijete ne dobiva dostatne količine mlijeka;
- pomoći majci koja misli da njezino dijete ne dobiva dostatnu količinu mlijeka.

Postupci u rodilištima: Provedba 10 koraka do uspješnog dojenja

Biljana Zrinski, bacc. obs

Opća bolnica „Dr. Anđelko Višić“, Bjelovar, Hrvatska

SAŽETAK

Kako bi dojenje bilo uspješno potrebna je provedba deset koraka koji glase: imati ispisana pravila o dojenju o kojima se rutinski obavještava cjelokupno osoblje, obučiti cjelokupno zdravstven osoblje vještinama potrebnim za primjenu tih pravila, informirati sve trudnice o dobrobitima dojenja i dati im osnovne upute za dojenje, pomoći majkama da počnu dojiti unutar pola sata nakon rođenja djeteta, pokazati majkama kako se doji i kako da sačuvaju izlučivanje mlijeka, čak i ako su odvojene od svoje dojenčadi, novorođenčadi ne davati nikakvu hranu ili piće, već samo majčino mlijeko, osim ako nije medicinski opravdano, primjenjivati zajednički boravak, poticati majke da doje prema djetetovim potrebama, ne davati nikakve umjetne varalice djeci koja doje, poticati osnivanje grupe za podršku dojenju. Ustanova koja provodi deset koraka do uspješnog dojenja pruža optimalnu njegu majkama i dojenčadi, štiti, promovira i podržava dojenje i prehranu dojenčadi. Prva dva koraka su procedure upravljanja, a narednih osam koraka su klinička praksa. Dojenje bi trebalo biti zaštićeno od efekta promoviranja zamjena za majčino mlijeko. Zdravstvene ustanove i zdravstveni radnici mogu pomoći da se dojenje zaštiti poštujući pravila Kodeksa. Sa svim majkama bi trebalo proći korake do uspješnog dojenja, tako da one steknu dojam o važnosti dojenja, riziku nadomjestaka, važnosti zlatnog sata, te ljepoti samoga dojenja.

Ključne riječi: 10 koraka, dojenje, edukacija

11.3.2023. (subota)

Breastfeeding after Cesarean Section

Asija Delalic

Senior Recovery Practitioner and Clinical Practice Facilitator Theatres and Anaesthetics

University College London Hospital, UK

ABSTRACT

Experiences from one of the British hospitals will be presented. Women recover in the observation unit during the first postoperative hour and are closely monitored for any symptoms of complications. Contact with the newborn is encouraged and breastfeeding begins. It is common for C – section mothers to have difficulty breastfeeding in the early postpartum period. Cesarean section, an approach to childbirth that has been widely used in the world in recent decades, has been found to affect the initiation and duration of breastfeeding after delivery. Direct or early skin-to-skin contact after cesarean section can accelerate the initiation of breastfeeding, shorten the time to first feed, reduce formula feeding in the hospital, increase maternal bonding and satisfaction, maintain newborn temperature, and reduce newborn stress.

Key words: C – section, first postoperative hour, breastfeeding

SAŽETAK

Bit će prezentirana iskustva iz jedne od britanskih bolnica. Žene se oporavljaju u jedinici za promatranje tijekom prvog postoperativnog sata i pomno se prate zbog eventualnih simptoma komplikacija. Potiče se kontakt s novorođenčeta i počinje dojenje.

Uobičajeno je da majke nakon carskog reza imaju poteškoća s dojenjem u ranom postporođajnom razdoblju. Utvrđeno je da carski rez, pristup porodu koji se posljednjih desetljeća uvelike koristi u svijetu, utječe na početak i trajanje dojenja nakon poroda. Izravni ili rani kontakt koža na kožu nakon carskog reza može ubrzati početak dojenja, skratiti vrijeme do prvog podoja, smanjiti hranjenje adaptiranim mlijekom u bolnici, povećati povezanost i zadovoljstvo majke, održati temperaturu novorođenčeta i smanjiti stres novorođenčeta.

Ključne riječi: carski rez, prvi postoperativni sat, dojenje

Breastfeeding as an Act of Balance - Experiences from Sweden

Josip Kiridžija, RN

Vrinnevi Hospital; Norrköping, Sweden

ABSTRACT

Breastfeeding provides health benefits to both women and children. The rationale behind an individual woman's decision to breastfeed or not can depend on several factors, either independently or in combination.

Breastfeeding intention is associated with breastfeeding exclusivity and duration. Most women in Sweden initiate breastfeeding according to the recommendations given to them. Despite this, breastfeeding rates in Sweden are declining, especially in the first few months postpartum.

Pregnant women can perceive a pressure from society to breastfeed, including feelings of receiving mixed messages about breastfeeding, and an uncertainty regarding their capability to breastfeed.

Plans and intentions to breastfeed often depend on the working situation of the woman. In most countries, parental leave is short or non-existent [19], leaving the mother with the choice to either stay at home by giving up her job, or choosing the method of feeding her baby according to the parental leave possibilities and her job [20]. In Sweden, in general, women do not need to face this issue since the government grants parents 480 days of leave per child.

Regardless of such conditions, in 2018 only 11% of mothers met the standard WHO recommendations on exclusive breastfeeding during the first 6 months of the child.

Key words: breastfeeding, experience, decisions

SAŽETAK

Dojenje donosi zdravstvene dobrobiti i ženama i djeci. Obrazloženje iza odluke pojedine žene hoće li dojiti ili ne može ovisiti o nekoliko čimbenika, neovisno ili u kombinaciji.

Namjera dojenja povezana je s isključivošću i trajanjem dojenja. Većina žena u Švedskoj započinje dojenje prema danim preporukama. Unatoč tome, stope dojenja u Švedskoj su u padu, osobito u prvih nekoliko mjeseci nakon poroda.

Trudnice mogu osjetiti pritisak društva da doje, uključujući osjećaje primanja pomiješanih poruka o dojenju i nesigurnosti u vezi s njihovom sposobnošću dojenja.

Planovi i namjere dojenja često ovise o radnoj situaciji žene. U većini zemalja roditeljski dopust je kratak ili ga uopće nema, ostavljajući majci izbor ili ostati kod kuće odustajanjem od posla ili odabrati način prehrane svoje bebe u skladu s mogućnostima roditeljskog dopusta i svojim poslom. U Švedskoj se žene općenito ne moraju suočavati s ovim problemom jer vlada roditeljima odobrava 480 dana dopusta po djetetu.

Bez obzira na takve uvjete, u 2018. godini samo 11% majki zadovoljilo je standardne preporuke WHO-a o isključivom dojenju tijekom prvih 6 mjeseci djeteta.

Ključne riječi: dojenje, iskustva, odluke

Izazovi prehrane na dojci i alternativni načini prehrane

Ina Valpotić, dr. med.

Opća bolnica „Dr. Anđelko Višić“; Bjelovar, Hrvatska

SAŽETAK

Unatoč poznavanju adekvatne tehnike dojenja i vještine majke po pitanju dojenja, ponekad se znaju javiti problemi zbog kojeg dojenje ne polazi za rukom. Razlozi za to su mnogobrojni. Moguće je da se radi o nezrelom djetetu, male gestacijske dobi, o djetetu koje je prošlo izrazito težak i traumatičan porod ili se bori s infekcijom. Isto tako, dijete koje trpi bol iz nekog razloga ili je pod utjecajem lijekova za sedaciju koje je majka primila tijekom poroda; koje nema adekvatno razvijene reflekse ili, što je možda i najčešće, postoji neki problem u samoj tehnici hranjenja, vrlo često pokazuju sklonost odbijanju dojke. U takvim slučajevima nužno je pomoći majci dojilji, ali i djetetu. Ako postoji neki jasan uzrok, na primjer stanje dojki ili bradavice, treba se pozabaviti tim problemom, a ako dijete ima začepljen nosić, potrebno je provesti adekvatnu toaletu. Bez obzira na poteškoće s dojenjem treba održavati kontakt majke i djeteta što je više moguće. Preporuča se da se majka nastavi izdajati kako bi se održala produkcija mlijeka, a ukoliko ne ide drugačije, nastaviti hraniti dijete izdojenim majčinim mlijekom šalicom ili žličicom, a ne na bočicu.

Ključne riječi: tehnike dojenja, problemi s dojenjem, edukacija

Inicijativa rodilište prijatelj djece (BFHI): ključne komponente kvalitetne skrbi za majke i za novorođenčad

Ina Valpotić, dr. med.

Opća bolnica „Dr. Anđelko Višić“; Bjelovar, Hrvatska

SAŽETAK

Svjetska zdravstvena organizacija (SZO) i UNICEF prepoznali su važnost uspostave i održanja isključivog dojenja tijekom prvih šest mjeseci od rođenja djeteta, zbog čega je donesen niz preporuka koje uključuju: uspostavljanje kontakta koža na kožu i uspostavljanje dojenja unutar prvog sata od poroda, isključivo dojenje koje podrazumijeva isključivanje druge hrane i tekućina, dojenje sukladno potrebama djeteta, osvještavanje o rizicima uporabe bočica, dudica i dudu varalica. S ciljem podizanja svijesti o dojenju i njegovom benefitu na dijete, razvijena je Globalna strategija koja svojim ciljevima naglašava upravo cijeli niz navedenih preporuka. Dojenje je fiziološki proces no s ciljem postizanja uspješnog dojenja, a samim time i zadovoljstva majke i djeteta, potrebno je ipak uložiti i neke dodatne napore i djelovati na više razina, o čemu nas uči Deset koraka do uspješnog dojenja.

Ključne riječi: dojenje, preporuke, deset koraka do uspješnog dojenja

Zdravstvena skrb nakon otpusta iz rodilišta

Sanja Slavica, bacc. med. techn.

Dom zdravlja Zagrebačke županije, Patronažna služba

Ksenija Eljuga, mag. med. techn., Veleučilište u Bjelovaru

SAŽETAK

Kod provođenja postnatalne skrbi iznimno je važna uloga patronažne sestre čiji su ključni zadatci kontrola i praćenje fizioloških zbivanja u žene i novorođenčeta te zadovoljavanje edukacijskih potreba majke i obitelji nakon porođaja.

Patronažna skrb nastavlja se na već započetu skrb u rodilištu i ima ključnu ulogu koja utječe na zdravlje i majke i novorođenčeta u njihovom domu. Kod postnatalne skrbi pravovremena i kontinuirana skrb je ključ dobrog oporavka i zdravlja podjednako bitna za majku kao i za njezino dijete. U Republici Hrvatskoj patronažna služba u svom programu rada ima obavezna 3 posjeta babinjači i novorođenčetu. Prvi posjet u kući treba se ostvariti što prije, najčešće u roku 24 sata po dolasku iz rodilišta, jer su tada potrebe majke, djeteta i obitelji najveće.

Cilj posjeta patronažne sestre je educirati majku o normalnoj uspostavi funkcije pojedinih organskih sustava te o znakovima i simptomima postnatalnih komplikacija kako bi ih čim ranije mogla prepoznati i obratiti se liječniku, zatim postizanje maksimalne samostalnosti i sigurnosti babinjače, očuvanje psihofizičkog zdravlja te prilagodba babinjače na novonastale promjene. Jedan od važnijih ciljeva posjeta je i provođenje edukacije o pravilnoj prehrani novorođenčeta pronalaženjem idealnog položaja za hranjenje, postavljanje djeteta na dojku, praćenje porasta tjelesne težine te mogućim problemima s dojenjem. Također, potrebno je pružiti važne informacije o općim higijenskim uvjetima i osobnoj higijeni babinjače i novorođenčeta kao što je pravilno ortopedsko povijanje, kupanje, toaleta pupka te pregled novorođenčeta koji uključuje provjeru refleksa, turgor i boju kože, provjeru usne šupljine, fontanela, kukova i stopala.

Ključne riječi: patronažna skrb, majka, dijete, zdravlje

Sažeci radionica u sklopu modula Vještine savjetovanja

Renata Hunjadi – Brozović, prof. psihologije

Bjelovar, Hrvatska

Za polaznike edukacije ćemo kroz dvije radionice osigurati unaprjeđenje kompetencija u provođenju savjetovanja majki i drugih osoba uključenih u brigu o novorođenčetu, usmjerenog na poticanje, osnaživanje i održavanje prakse dojenja. Stečene vještine imaju i širu primjenu kako u komunikaciji na poslu, tako i u svakodnevnom životu.

RADIONICA: Vještina slušanja i učenja

SAŽETAK

Temeljni ciljevi ove radionice su poučiti polaznike vještinama slušanja i učenja, demonstrirati i uvježbati upotrebu tih vještina u savjetovanju majki o dojenju.

U uvodnom dijelu radionice ćemo se osvrnuti na važnost komunikacije u uspostavljanju povjerenja u odnosu zdravstvenog djelatnika i pacijenta s ciljem osiguranja slijeđenja zdravstvenih uputa. Navest ćemo i nekoliko osnovnih prepreka uspješnoj komunikaciji. U nastavku ćemo polaznike upoznati s osnovnim vještinama aktivnog slušanja koje mogu olakšati upoznavanje i razumijevanje pacijenata.

Govorit ćemo o važnosti neverbalne komunikacije u odnosu s majkama i drugim osobama te poticanju postavljanja otvorenih pitanja s ciljem uspostavljanja i održavanja komunikacije. Navest ćemo primjere ponašanja (reakcija i gesta) koje otkrivaju da smo zainteresirani za ono što nam sugovornik govori, kao i postupaka parafraziranja i reflektiranja kojima osobi pokazujemo da nam je važna i da ju slušamo. Objasnit ćemo važnost empatije kao sposobnosti suosjećanja, odnosno promatranja situacije iz perspektive druge osobe te izbjegavanju riječi i postupaka kojima prosuđujemo (osuđujemo) tuđe misli, osjećaje i ponašanja.

Tijekom izlaganja predviđeno je demonstriranje svake od navedenih vještina, a u drugom dijelu radionice i iskustveno uvježbavanje vještina među polaznicima.

Ključne riječi: vještine slušanja i učenja, komunikacija, prepreke uspješnoj komunikaciji, empatija

RADIONICA: Vještina izgradnje povjerenja i pružanja potpore

Renata Hunjadi – Brozović, prof. psihologije

Bjelovar, Hrvatska

SAŽETAK

Suprotno očekivanju, profesionalno savjetovanje nije davanje savjeta. Savjetovanje je postupak nuđenja, davanja informacija koje klijentu mogu pomoći da dođe do vlastitog rješenja u nekoj situaciji, donese odluku i preuzme odgovornost. Dok davanjem gotovih savjeta kod osobe potičemo stvaranje ovisnosti i podržavamo bespomoćnost, procesom savjetovanja podržavamo osamostaljivanje i potičemo samopouzdanje.

Prvi tjedni nakon poroda majkama (osobama koje brinu o novorođenčetu) mogu biti vrlo intenzivni, prepuni događanja zbog kojih se one mogu osjećati nesigurno. Kako bi ojačali samopouzdanje kod majki u uspostavi i održavanju dojenja, polaznicima edukacije ćemo ponuditi informacije o postupcima i vještinama izgradnje povjerenja i pružanja podrške majci tijekom tok perioda.

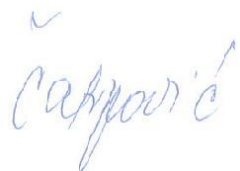
Govorit ćemo o tome kako nam vještine slušanja, upoznate i uvježbane u prethodnoj radionici, mogu pomoći da prepoznamo i prihvatimo misli i osjećaje majki i drugih osoba uključenih u skrb o novorođenčetu te kako da izbjegnemo umanjivanje važnosti tih misli i osjećaja ili izrazimo svoje neslaganje na povređujući način. Naglasit ćemo važnost prepoznavanja i pohvaljivanja majčinog truda u tom periodu (pomaže samopouzdanju) kao i važnost pružanja praktične pomoći i relevantnih (važnih, točnih) informacija u izgradnji povjerenja i pružanja potpore. Objasnit ćemo i razloge za upotrebu jednostavnog jezika i poznatih izraza te poticanje nuđenja prijedloga umjesto izdavanja naredbi.

Svaka od navedenih vještina bit će demonstrirana tijekom izlaganja i kasnije uvježbana s polaznicima.

Ključne riječi: izgradnja povjerenja, potpora, profesionalno savjetovanje

Voditelji tečaja:

Mr. sc. Marija Čatipović, dr. med.

Handwritten signature of Marija Čatipović in blue ink.

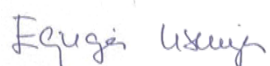
Doc. dr.sc. Zrinka Puharić, dr. med.

Handwritten signature of Zrinka Puharić in blue ink.

Prof.dr.sc. Milan Stanojević, dr. med.

Handwritten signature of Milan Stanojević in blue ink.

Za organizatora pripremila:

Handwritten signature of Eugina Usević in blue ink.